

Ctgb Commentaar – Brief Foodwatch inzake verzoek opschorting toelating neonicotinoiden

Aan: Min EZ

Door: Ctgb

Datum: 06-04-2013

Tegen de achtergrond van de EFSA herevaluatie van 3 neonicotinoiden, welke in januari is gepubliceerd, heeft DG SANCO van de Europese Commissie acties voorgesteld aan de lidstaten. Deze plannen hebben vooralsnog geen gekwalificeerde meerderheid weten te bereiken bij de lidstaten.

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen heeft stichting Foodwatch een brief (d.d. 19 maart) aan de Staatssecretaris gestuurd. Het Ministerie heeft het Ctgb gevraagd om op de relevante onderdelen van de Foodwatch-brief te reageren.

Alinea 4:

Wij maken ons namelijk grote zorgen over de effecten van deze bestrijdingsmiddelen op bijen, andere bestuivende insecten en waterorganismen. Zoals bekend zijn bijen en andere bestuivers van grote economische en ecologische waarde, het overgrote deel van alle planten en driekwart van alle soorten voedselgewassen zijn afhankelijk van bestuiving. De sterfte onder bijenvolken is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Een groeiend aantal wetenschappelijke studies wijst erop dat deze nieuwe generatie bestrijdingsmiddelen hierbij een belangrijke rol speelt en er voor zorgt dat bijen, andere bestuivende insecten en waterorganismen direct, dan wel indirect doodgaan.

Reactie Ctgb:

Het Ctgb deelt de bezorgdheid van de stichting Foodwatch omtrent de verhoogde bijensterfte. Er bestaat echter nog onvoldoende duidelijkheid over de oorzaken hiervan. Bij de beoordeling van aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen wordt dan ook expliciet gekeken naar de mogelijke risico's voor individuele bijen en bijenvolken. Het Ctgb voert deze beoordeling uit op basis van het vigerende Europese toetsingskader.

Het Ctgb heeft diverse nieuwe wetenschappelijke studies bekeken tegen het licht van de toegelaten Nederlandse toepassingen van neonicotinoïde-houdende gewasbeschermingsmiddelen. Bij alle de bekeken studies was sprake van een acceptabel risico voor bijen bij correct gebruik (volgens het gebruiksvoorschrift) van de in Nederland toegelaten middelen.

Alinea 5:

De residuen van deze middelen die in het oppervlaktewater terecht komen, zijn schadelijk voor veel waterleven rondom de landbouwgebieden waar deze middelen worden gebruikt, maar ook in de wijdere omgeving.

Reactie Ctgb:

De mate waarin residuen van neonicotinoïde-houdende gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater terecht komen, is onderdeel van de risicobeoordeling van een middelaanvraag. Mocht blijken dat bij correct gebruik van een middel geen acceptabel risico is te verwachten, dan krijgt een middel ook geen toelating voor de Nederlandse markt. Het Ctgb gebruikt voor deze risicobeoordeling methodieken en modellen (zoals de bestrijdingsmiddelenatlas) die specifiek zijn toegespitst op de milieumomstandigheden (met name waterhuishouding) in Nederland.

Alinea 6:

Daarnaast kunnen deze stoffen in het oppervlaktewater via andere blootstellingsroutes dan het stuifmeel alsnog leiden tot schadelijke effecten voor bijen en andere organismen.

Reactie Ctgb:

In het beoordelingsproces van een middelaanvraag worden diverse blootstellingsroutes beoordeeld die effect kunnen hebben op bijen en andere organismen. Middelen die niet aan de geldende normen voldoen, worden ook niet toegelaten op de Nederlandse markt. In de EFSA opinie uit 2012, waar de EFSA herevaluatie op is gebaseerd, wordt ingegaan op blootstellingsroutes die tot dusver onvoldoende werden belicht en waarover nog onvoldoende wetenschappelijke kennis beschikbaar is. Voorbeelden hiervan zijn blootstelling via guttatie, pollen en nectar. Deze blootstellingsroutes zullen onderdeel uitmaken van het nieuwe EFSA guidance document on bees, welke nog voor de zomer beschikbaar komt en het Europees te hanteren toetsingskader zal vormen. Daarnaast zal de wetenschappelijke kennis over deze blootstellingsroutes zich in de komende jaren blijven ontwikkelen en waar nodig zal dit tot een aanpassing van de huidige beoordelingssystematiek leiden.